

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség:
SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A szerkesztőség telefonja: 305.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
egész évre 23.— K. negyedévre 7.— K.
félre 14.— K. egy hónapra 2.40 K.
Egyes szám ára 10 fillér.

Kiadóhivatal:
SZEGED, KÁRÁSZ-UTCA 9. SZÁM.
A kiadóhivatal telefonja: 81.

Szeged, 1917.

VI. évfolyam, 43. szám.

Szerda, február 21.

LEGUJABB.

GENF: Párisi jelentés szerint Biaritz mellett a tengerparttól három mértföldre egy görög gőzös összeütközött a Breix görög gőzössel. Az utóbbi 15 perc múlva elsüllyedt. A legénysége megmentették.

WASHINGTON (Reuter-jelentés.): A kormányhoz ma közlés érkezett, hogy Fleischer amerikai követ Mexikóba érkezett. Első hivatalos ténykedése az lesz, hogy tiltakozik Caranza ama cselekedete ellen, hogy lefoglalja a külföldiek bányáit.

AMSTERDAM: Egy itteni lap közli, hogy Londonban, egy municiógyárban január 19-ikén történt robbanás alkalmával okozott kár egy millió fontra becsülhető.

HÁGA: Hervé, a Victoir legutóbbi számában közölt cikkében aggodalmát fejezi ki a németeknek a Champagneban történt legutóbbi előnyomulása miatt. Az új német offenzíva előjelét látja ebben. Azt hiszi, hogy a németek hatalmas támadást készítenek elő a legborzalmasabb anyagi eszközökkel, amelyeket a polgári szolgálat behozatalának köszönhetnek. Cikkében ezután offenzívát követel, mert nyilvánvaló, hogy a tüzéségi eszközök tökéletes volta mellett a defenzíva sokkal nagyobb veszteséggel jár. Ha pedig a támadás véletlenül sikerül, legalább kilátás nyílt a döntésre.

MÜNCHEN: A képviselőház ülésén a hadihelyzet tárgyalása közben a pártok vezetői kijelentették, hogy örömmel üdvözlik a legfőbb hadvezetőség elhatározását, hogy Angliának a korlátlan buvárhajó-harcban való legyőzésével a háborút mielőbb befejezik. A szocialisták vezetője kijelentette, hogy a kancellárnak a békeajánlással elért balsikere nem késleltetheti a gyors és Németország függetlenségét biztosító békét.

GENF: A Petit Parisien jelentése szerint a washingtoni Wald Streetről kiszivárgott hírek arról szólnak, hogy a Rochester amerikai gőzös, amelynek rendeltetése a német blokádtörése, már uton van, de még nem érkezett arról tudósítás, hogy mi történt vele.

LONDON: A 4349 tonnás Ormeni angol gőzöst elsüllyesztették. (M. T. I.)

ROTTERDAM: Egy Reuter-jelentés szerint ellenséges buvárhajók legutóbb tizenhét hajót süllyesztettek el, 33,245 tonnátartalommal. A hajók szenet szállítottak Olaszország számára.

A Smotrectől délre egy orosz erődházat felrobbantottunk.

— A védőket foglyul ejtettük. — A Szlanicz-völgytől északra állásainkat előretoltuk. — Focsaninál 3 géppuskát és egy aknavetőt zsákmányoltunk. —

BUDAPEST, február 20. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Focsanától északkeletre rohamcsapataink az ellenséges árkokból foglyokat, 3 géppuskát, 1 aknavetőt szállítottak be.

A Ludova területén felrobbantottunk egy orosz erődházat. A Narajovka mentén élénk ágyuharc volt. Radzivilow mellett egyik repülőnk lelőtt egy orosz repülőgépet.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

BERLIN, február 20. A nagy főhadiszállás jelenti: Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Az orosz tüzéség egyes szakaszokon, különösen a Dryswlqjytól délre és a Narajovka keleti partján

tevékenyebb volt, mint az előző napokban.

József főherceg vezérezredes arcvonala: A Kárpátokban hóviharban ránk nézve sikeres portyázások folytak. A Smotrectől délre egy orosz erődházat védőinek elfogása után felrobbantottunk. A Szlanicz-völgytől északra ellenséges őrsők elűzése és ellentámadások elhárítása után állásainkat egy magaslat-nyeregbe toltuk előre.

Mackensen vezértábornagy hadcsoportja: A Radulesczinél a Szereth mentén rohamcsapataink benyomultak az oroszok állásába és fedezékek szétrombolása után 11 fogollyal és több gépfegyverrel tértek vissza.

LUDENDORFF, első főszállásmester.
(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Német rohamcsapatok sikere nyugaton.

BERLIN, február 20. A nagy főhadiszállás jelenti: Albert württembergi herceg vezértábornagy hadseregénél az angoloknak délelőtt Neysinestől nyugatra erős tüzelőkészítés után megindított előretörése megghiusult; egy tiszt és hat főnyi legénység maradt kezünkön.

Rupprecht trónörökös hadcsoportjánál az Ancre arcvonalon visszavertünk néhány angol felderítő előretörést. Az Ancre északi partján egy portyázó osztagunk rárontott egy angol őrré és hét fogollyal tért vissza.

Rövid tüzelés után rohamcsapataink Transloytól délre rohammal elfoglaltak egy támaszpontot és annak 30 főből álló őrségét foglyul ejtették.

A trónörökös hadcsoportja: A Champagneban és a Vogézokban kisebb vállalkozások a franciák számára eredménytelenül folytak le. Verdun északkeleti arcvonalán sikerült rajtaütésünk egy ellenséges őrségen, melyet fényes nappal elfogtunk.

LUDENDORFF, első főszállásmester.
(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

Erős ágyutüz a tengermelléki arcvonalon.

BUDAPEST, február 20. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Az ellenséges ágyutüz tegnap délután a tengermelléki arcvonalon, Plava és a tenger között erősödött. Éjjel csak egyes tűzzel való rajtaütések voltak.

A tirol arcvonalon az olasz tüzéség főleg a Torbole és Moppo közötti szakaszon volt tevékenyebb, mint rendesen.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

Tábori őrsők csatározása Albániában.

BERLIN, február 20. A nagy főhadiszállás jelenti: A Vardar és a Doiran-tó között tüzelés folyt, amely estig tartott. Támadás nem történt.

LUDENDORFF, első főszállásmester,
(Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.)

BUDAPEST, február 20. (Közli a miniszterelnöki sajtóosztály.) Délkeleti harc: Beratól délkeletre tábori őrszatározások.

HÖFER altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

A jövő nemzedék.

A szegedi Stefánia-Szövetség most számolt be egy évi működésének eredményéről. A jelentés, amelyet a Délmagyarország részletesen ismertetett, megnyugtató bizonyossággal annak a szakavatott, buzgó és lelkes munkának, amellyel Szegeden az anya- és csecsemővédelmet mintaszerűen megszervezték. A jelentés adatai biztatóak és jelentős haladásról tanuskodnak a gyermekhalandóság elleni küzdelemben, amely az egyre nagyobb emberáldozatot követelő háboruban a magyar társadalomnak egyik legfőbb gondja és hivatása.

Az anya- és csecsemővédelem a nemzeti erőpótlás és gyarapodás nagy érdekét szolgálja. Minden megmentett anya- és gyermek erősebbé teszi a jövő nemzedékét, a háboru utáni Magyarországot. Életben tartani, a korai halandóságtól megóvni a csecsemőt, oly kötelesség, amelyet most hanyagul végezni vagy elmulasztani bűn és átok volna a nemzet jövődjére.

A szegedi Stefánia-Szövetségnek már is nagy érdemei vannak ebben a nemzeti védelmi munkában. Az a program, amely a gyermekhalandóság elleni küzdelem módjait megállapítja, teljesen biztosítja az akció sikerét és a szervezők hozzáértését, szociális érzékét dicséri. Dr. Szalay József főkapitány, a szegedi Stefánia-Szövetség elnöke és dr. Turchányi Imre szereztek első sorban érdemet abban, hogy a szegedi anya- és csecsemővédelem egy évi működése eredményekben gazdag, de elismeréssel kell szólnunk mindazokról is, akik tudásukat, képességeiket, munkájukat a becses cél szolgálatára főlajánlották, köztük a szegedi nőegyesületekről, amelyek kivétel nélkül odaadással fáradoztak a csecsemővédelmi akció sikerén. A szegedi Stefánia-Szövetség vezetősége és azok, akik érdemes munkásságában részesek, büszkeséggel tekinthetnek vissza az egy évi működésre, a mely biztató jövőt ígér.

A gyermekhalandóság elleni küzdelemben az anyák felvilágosítása és az állandó ellenőrzés voltak a leghatásosabb eszközök, amelyeket Szegeden nagy kötelességtudással alkalmaztak. Népszerű tanácsadókat osztottak szét az anyák között, tanfolyamokat tartottak azok részére, akik az ellenőrzésre vállalkoztak, gondoskodás történt arról, hogy az anya és a csecsemő orvos segítségben ne szenvedjen hiányt és ahol kellett, jótékony kezek enyhítették a gondot, a nélkülözést.

A gyermekhalandóságnak gyakran szociális okai vannak. A jó tanácsok önmagukban nem használhatnak ott, ahol a megélhetési körülmények nem adnak módot arra, hogy az élet gondjaival küzdő anya azokat kövesse. A szegedi mozgalom helyesen ismerte föl ezt, amidőn az anyát fölkereste otthonában és nemcsak utbaigazítással látta el, hanem, ha szükségesnek mutatkozott, anyagi segítséggel is. A hatóság, a társadalom és a jótékony nőegyesületek a szegény anyákat támogatásban részesítették és a jószívű adakozásnak, amely a szűkölködő csecsemős házbán segített, jelentős része volt az egy évi működés eredményében.

A szépen megindult munkát a régi alapokon, az egy évi munka tapasztalatainak tanulságaival kell tovább folytatni. A felvilágosítás, tanácsadás köreit szélesíteni, az anyagi segítőforrások medrét mélyíteni, az ellenőrzést intenzívebbé tenni, hogy a második év eredményeit gazdagítsuk és még jobban csökkentsük a gyermekhalandóság szegedi arányszámát.

A csecsemővédelmi akció a társadalom minden arravaló tagjának közreműködését kívánja, sürgeti. A nemzet vérvesztése oly nagy, hogy azt csak a gyermekhalandóság csökkentésével lehet ellensúlyozni. Erős,

egészséges nemzedéknek kell felnőnie, a jövő Magyarországnak meg kell sokasodnia, ha azt akarjuk, hogy amit ezek és száz-

A hajók elindulását követelik az amerikai kormánytól.

KÖLN, február 20. A Kölnische Zeitung amerikai tudósítójától szikratávíratot kapott Newyorkból 15-iki kelettel, amely szerint a német-amerikai viszonyok látszólag kedvezőbben fejlődnek, mint ahogy várható volt.

A szikratávírat az árutorlódással is foglalkozik. Azt követelik a kormánytól, hogy engedje meg a hajók elindulását.

Az amerikai külföldieknek jelentkezni kell

Rotterdam, február 20. A Daily Telegraph jelentése szerint a kongresszus e héten olyan törvényjavaslatot fogadott el, a mely szerint az Egyesült-Államokban élő külföldiek kötelesek közölni nevüket, foglalkozásukat és kijelenteni, hogy vajjon akarják-e honosítani magukat. A külföldieknek ezenkívül tartózkodási helyük postahivatalánál le kell tenni arcképüket.

Wilson tanácskozásai a döntés előtt.

Zürich, február 20. A Petit Parisien jelenti Washingtonból: Mig a sajtó különféle módon magyarázza a helyzetet, Wilson elnök csendben folytatja munkáját. A kormány határozatairól elterjedt meglepő és egymásnak ellentmondó híreszteléseket hivatalosan megcáfolták.

Hága, február 20. Megbízható newyorki magánjelentések szerint Wilson minden eddigi nyilatkozata nagyon tartózkodó volt. Az elnök éjszakánként tanácskozásokat folytat minden ügyosztállyal, amely a nemzeti védelem szempontjából tekintetbe jön. Személyes hívei köréből hallatszik, hogy az elnök tüntetőleg békés magatartást tanúsít, hogy a nemzetet, annál biztosabban maga mögé sorakoztassa és az első torpedózás után, amelynek következtében nagyobb számú amerikai vesztene életét, annál erélyesebben lépessen fel.

Rotterdam, február 20. Washingtonból jelenti a Times-nak: Wilson a Capitoliumra ment és tanácskozott a szenátus demokrata vezéreivel. E tanácskozások eredménye alapján az a vélemény terjedt el, hogy mielőtt a kongresszus március 4-én szétmenne, az elnök vagy meg fog jelenni valamelyik ülésen és felhatalmazást fog kérni azokra a lépésekre, amelyek az amerikai életnek és az amerikai tulajdonnak a tengeren való megvédelmezésére szükségesek, vagy pedig gondoskodni fog arról, hogy ilyen irányú javaslat terjesztessék elő.

Az elnöknek a Capitoliumon tett nyilatkozatai azt a benyomást keltették, hogy bár a helyzetet rendkívül komolynak tartja és minden pillanat válságot idézhet elő, reméli, hogy a háboru valamilyen módon mégis elkerülhető. Azt hiszik, hogy Wilson a végsőkig folytatja türelmi politikáját. Nem akarja az országot vakon a háboruba kergetni s azt hiszi, hogy a közvélemény is

ezek a háboruban önfeláldozással megtartottak és kivívtak, biztos védelemre találjon a jövő nemzedék erejében.

óvatosságot követel. Általános vélemény szerint az elnök, ha a felhatalmazást, amelyet a kongresszus heves vita után bizonyára meg fog adni neki, gyakorolni akarja, az amerikai hajók felfegyverzésén fogja kezdeni. Ha azután német tengerallattjárók ilyen felfegyverzett amerikai hajóval harcba keverednének, vagy pedig, ha felfegyverzetlen amerikai hajót elsüllyesztenének, intézkedéseit ki fogja bővíteni és meg fogja bízni a haditengerészetet, hogy védje meg az Európával való amerikai és talán a semleges kereskedelmet is.

Wilson felhatalmazást kér az amerikaiak megvédésére.

Bécs, február 20. A Fremdenblatt közli: (Reuter-ügynökség.) Washingtoni jelentések szerint Wilson valószínűleg még a hét vége előtt a kongresszus két házának az ülésén felhatalmazást fog kérni arra, hogy tegye azokat az intézkedéseket, amelyek a németek korlátlan tengerallattjáró háborújával szemben az amerikai polgárok élet- és vagyonbiztonságának a megvédésére szükségesek. A kongresszus valószínűleg 50 millió dollárt szavaz meg a legsürgősebb szükségletek fedezésére.

Bécs, február 20. A Central News washingtoni jelentése szerint a kongresszus tagjai között az utóbbi napokban még mindig növekvőben van az agitáció, amely a békét sürgeti.

Az Unio már nem szállít municiót.

Berlin, február 20. Az Evening World jelenti, hogy január 28-ika óta egyetlenegy municiószállító gőzös sem hagyta el Amerikát Európa irányában; több municiót szállító gőzös, amely uton volt, az új tengerallattjáró háboru bejelentésére visszatért az amerikai kikötőkbe.

Amerika visszautasította a Németországgal való egyezmény megújítását

Berlin, február 20. Genfből táviratozák: Lansing államtitkár — mint a Petit Parisien egy newyorki kábeljelentésében közli — visszautasította Ritter washingtoni svájci követ javaslatát, amelyet február 10-ikén terjesztett az amerikai államkormány elé és amelyben azt ajánlotta, hogy az Egyesült-Államok ujtsák meg a német birodalommal egy évszázaddal ezelőtt kötött régi szerződésüket, sőt azt kibővítvé, biztosítsák háboru esetére a két állam alattvalóinak kölcsönös biztonságát és kereskedelmi szabadságát.

Genf, február 20. A Petit Journal washingtoni kábelátvirota azt jelenti, hogy az amerikai kormány visszautasította azt a német javaslatot, amely a háboru esetére garantálni kívánja az amerikai németek, a német hajók és a német bankok biztonságát. A párisi lap hírét más oldalról még nem erősítették meg.

Szomorú aktus a fronton.

— „Ma február 10-én haltam meg.” —

Olasz front, február 10.

A legrémesebb, a legborzasztóbb szó: a *deserteur*. A belpoklos beteg, a csuszó-mászó vipera nem kelt oly utálatot bennünk, mint ez a franciásan hangzó kilenc betű. Hat hónapi ittlétem alatt most történt az első szökési kísérlet; kísérlet azért, mert ma délből az illetőt kivégezték. Eltaposták, összetörték a fejét, mint egy boa constrictornak.

Az illetőt jól ismertem, kissé zömök természetű, intelligens kinézésű ember volt, szerb létére jól beszélt magyarul is. Posztot állt minap este 6-tól reggel hatig. Jött egy nagy felhő, ködös, titokzatos, elgomolygott a feje felett, s talán szép délibábot varázsolt elébe, meleg otthont, békés barátságos fészket. Az embernek egy forró vérhullám csapott a fejébe, talán a szíve feldobant és — otthagyt mindent, kötelességet, hazát, lerohant a völgybe.

Éjfél felé T. zászlós vizitálni ment, s csak a bundáját és az elmobott fegyverét találta ott, a drótakadályok előtt. Átszökött. Nagy köd volt azonban éjszaka, nem birt tájékozódni, s órákhosszat bolyongott, *mig hajnaltájban a mi patrouillunk elfogta*. Vallatni kezdték. Nem felelt. Keményen összeszorította a fogát és hallgatott. Elheztették, kinnózták, ütötték, hasztalan. Levitték a bíróság elé: halálra.

Ma délből 12 órakor volt az ítélet kihirdetése. A zárka előtt állt egy 24 emberből álló carré, két oldalt egy-egy szakasz, csupa szerb. Az egyik sarkon állnak a tisztok, a zászlóalj- és századparancsnok, az adjutáns, az orvos és várják az alezredest. Vele jön egy auditor főhadnagy, ki beáll a carréba.

Kijön a fogoly. Gyűrötte, összetörötte, sáppadt vértelen arccal, öveges álmatlan szemekkel. Német nyelven szól az ítélet: „Wurde zum Tode verurteilt”. Majd szerbül ismétlik meg. Az emberek lenéznek a földre, mozdulatlanul állnak, a kezük remegve tartja a fegyverszíjját, a szempillák néha-néha megrembennek, ijesztő csönd, kiáltó némaság: a halál lehelle, a halál szárnya csapja meg a lelkeket és tartja fogva.

Az elítélt áll. Az arca ép oly fakó, talán egy árnyalattal halványabb, a szeme kifejeztelenül üresen bámul a semmiségbe, de nem reszket, mint egy fa áll és vár. A pap hozzá lép és beviszi a zárkába.

Benn kitör belőle az ember. A lelke felszabadul a téboly alól, fölzokog, fülébe hangok, melódiák csengnek: az élet, a lüktető, forró élet susog, hívja a sir széléről. Igér mindent, megjavulást, csak az Isten egét láthassa de az ítélet kérlelhetetlen: meg kell halnia.

És most a ködös szürkesség szélén adják kezébe a feleségétől érkezett két lapot: a kis gyermek is jól van, írja benne. És ő még egyszer gondolatban végig öleli, becézgeti őket, egy pár lapot ír és 2 órakor az előbbi carrében felviszik egy dombra az ítélet végrehajtására.

Kezei össze vannak kötve, a cipője nincs befűzve, a ruhája lóg és a carré megáll a kiásott sir szélén. Hátul az emberek szétválnak, az elítélt megfordul és utoljára körül-

néz. Félteredre éreszkedik. Egy nagy fehér kendővel közelednek feléje, az utolsó pillanatása ugyan hova szállhat?

A szeme már be van kötve. Négy ember áll vele szemben, ezek megett még négy, az esetleges kegyelemlövésre, a fegyverek töltve vannak. A másodpercek törtérszei óráknak tetszenek, az idő ólmosan nehezen vánszorog. A százados kihuzza kardját intésére a négy katona mesztelenül hermelin módjára elébe lép. A két középső a homloka előtt tartja a esövet, a szélsők a szívére céloznak. Az áldozat nyugodt. Az emberek arca merev, a rémület viaszlárváját rajtahagyta, a szívek lassabban dobognak. A százados magasra tartott karddal, acélos szemekkel, feszesen áll: az igazságnak, a kötelességnek megtestesült alakja.

— „Feuer”

A kard hirtelen végigsuhan a levegőben, a napsugár sikongva szántja végig, a lövések eldördülnek, a hegyek dörögve-dübörögve adják vissza a hangot, az áldozat oldalra esik, kezei a földön. A fejéből hatalmas borsugár tör előre, az életnedv, a piros, meleg vér.

Az orvos hozzáugrik, pulzusát vizsgálja, majd jelenti a halál beálltát. Az emberek csendben, felzaklatott kedéllyel szétoszlanak, a sir szélén, a gőzölgő vérben ott fekszik a holttest.

Itt van előttem a végső írása. Egy lap magyarul van írva: „Ma február 10-én haltam meg” írja hibás, rendetlen írással és elgondolkodom. (Milyen lélekkel ír az ember, mikor fülében már az örök csend zug, mikor tekintetével a halál kacérkodik? Mi van a lelkünkben mikor utoljára látjuk az ég kékjét, a meleg napsugarat, mindazt, ami szép, ami jó? Nem száll meg bennünket a téboly, az állatiaság? Hogyan költözik lelkünkbe a megnyugvás, a lemondás az égő, maró „Isten hozzád”?

Ez mind misztikus probléma, megfejthetetlen, jobb rá nem gondolni.

H. S.

Esti német hivatalos jelentés.

BERLIN: A Wolff-ügynökség jelenti 20-ikán este: Eltekintve francia részleges előretöréseknek a Maas és Mosel között való sikeres elhárításától, nyugaton esős, ködös időjárás mellett a harci tevékenység csekély volt. Keleten és Macedóniában nem történt különös esemény.

Tüntetés Párisban a széninség miatt

BERN, február 20. A párisi Journal jelenti: Tegnap Páris utcáin nagyobb tömeg vonult végig és azt kiáltozták:

— Szenet, szenet!

A boulevardokon szétszórták a tömeget. Négy száz főből álló csoport azonban megrohant egy szénraktárt és 8000 kilogramm tüzelőanyagot széthordott.

Szeged szénellátása.

A széninség, mely valójában szállítási nehézségek láncolata és európaszerte lépten-nyomon kritikusan érezteti hatását, emberi számítás és előrelátás szerint Szegedünket megkíméli azoktól a troppant szenvedésektől és nélkülözésektől, amelyekből, sajnos, nagy rész jutott ki — minden gondoskodás ellenére — nem egy magyar városnak. Szegeden, eltekintve az egyes magánüzemek, iparvállalatok átmeneti kisebb-magyobb zavarától, komolyabb bajok eddig nem voltak és előreláthatólag nem is lesznek.

Míg Németországból a felsősziléziai u. n. porosz szén behozatala országunkba, szállítási nehézségek következtében immár hetek óta szünetel jóformán teljesen, addig a hazai bányavállalatok részéről a belföldi szén kitermelése, a kormány részéről pedig a kitermelt szén igazságos elosztása érdekében minden lehetőséget elkövetnek és így a legfontosabb hadi és ipari igények, bár jelenleg csak pillanatnyilag, teljes kielégítést nyernek.

Légszusz- és villamostelepünk a széninségen már tulesett abban az időben, amikor a segítség lehetősége sokkal kiadósabban megvolt, mint ma és a fogyasztás érdekében elismeréssel kell megállapítani, hogy légszuszgyárunk vezetősége semmiféle anyagi áldozatot nem kimélve, december hónap óta olyan széntartalékokat gyűjtött egybe, amelyekkel — természetesen az előírt és szükséges takarékoságról soha meg nem feledkezve — áprilisig ezen közüzemünk szénrel való ellátása máris biztosítva van. Szeged több, mint 100.000 polgárát valószínűleg az is érdekli, hogy a város tanácsa messzemenően gondoskodott a város vízellátási üzemének folytonosságáról; közvágóhidunk — mely a hadsereg részére nagyszabású munkatervvel dolgozik, óriási teljesítménnyel — üzemé is állandóan fenn tartható, iskoláinkban az előadásokat zavartalanul folytathatjuk, a kórházban gyógyulást váró betegjeink sem szenvednek — mint sok más helyütt — e hidegben, városi fürdők rövid szünetelés után ismét a közegészség szolgáltatában van, sőt előrelátó védekezés történt az olvadás esetére várható nagyobb vizek esetére a belvízszivattyutelepek kellő szénellátása tárgyában is.

Hogy a széninség némiképp azért Szegeden is érezteti hatását, de csak kis mértékben, azt csak a kisebb háztartásokban észlelhetjük. Hiszen Szeged közönsége otthon a kályhában és a takaréktüzhelyen leginkább fa, vagy utabban koksztüzelésre van berendezkedve. Sem fában, sem szénben eddig hiány nem volt észlelhető. A széntüzelésre berendezett háztartások még a nyári és őszi hónapokról bőségesen el vannak látva tüzelőanyaggal.

Az országos — Szegeden szerencsére eddig ismeretlen — széninség bajának eredete közismert; speciális viszonyainkat és berendezkedéseinket magunk tudjuk legjobban, saját hatáskörünkben kell tehát számolni jóelőre az elkövetkező állapotokkal; legyen szabad itt rámutatni speciális tisztviselői helyzetünkben a nekünk igen fontos körülményre.

Olvashattuk legutóbb a gazdasági jelentéseket, amelyek minden jóval biztatnak a jövőre. Földjeink az egész vidéken teljesen megművelve várják a nyári hónapok áldásait. Ma, amikor a gazdasági versengés, nemcsak vassal és dinamittal, hanem a munka, tőke, tudomány és szorgalom eszközeivel is folytatódik, szigorúan kell ügyelni arra, hogy a bevetett területekből a sokasos tavaszi belvizek egy talpalatnyi területet se tegyenek tönkre, a termelő munka ne vesszen kárba és e téren elsősorban, a

vizügyi hatóságok, az ármentesítő társulatok azok a tényezők, amelyekre jogos várakozással és ez évben fokozottabb igényekkel kell tekinteni. Ezeknek a társulatoknak a főispánok és más hatóságok segítségével mindig módjukban lesz a lehetőség korlátain belül legyőzni a szénszállítási nehézségeket és gondoskodni arról, hogy szivattyutelepeik az elkövetkező veszély esetére előre el legyenek látva tüzelőanyaggal.

Ha a megyei és városi hatóságok, úgy mint eddig, a jövőben is, csak az itt vázolt keretekben a kellő gondossággal fognak eljárni, kimerült az a tér, ahol valamit a tüzelőanyagszükséglet ellátása érdekében megtehetnének. Korlátokat szabni ezekre a termékekre nem szabad és nem is lehet, hiszen Szeged több mint 100.000 polgárának soha sem kellett tartania attól, hogy hatósági beavatkozás nélkül ki lesz szolgáltatva egyes lelkiismeretlen kereskedőknek; tisztességes elem mindent, itt is van, ezek úgy látszik — mint Szeged közszükségleteinek ellátása fényesen igazolja — tudták a múltban és tudni fogják a jövőben is kötelességeiket. Már pedig a jó példa csak utmutatásul fog szolgálni azoknak — ha lennének ilyenek — akik kevésbé önzetesen szeretnének eljárni.

Vétes Miksa.

Szeged szénellátásának mai krónikájához tartozik még, hogy a Back-malom kedd reggel óta kénytelen üzemét szüneteltetni. Tekintettel arra, hogy a Máv. igazgatósága eddig is mindent elkövetett, hogy a közellátás és a hadsereg számára dolgozó vállalatot kiessze, hogy a szénszállítások — értesülésünk szerint — nagyobb mérvben megindultak, remélni lehet, hogy a Back-malom üzemszünete egy-két napig fog csak tartani.

A Lloyd kereskedelmi bizottsága kedden délután értekezletre hívta össze a szén- és fahandlárakat, amelyen Balogh Károly, a közlekedési hivatal elnöke is megjelent. A szénkereskedők szerint a porosz szén Szegeden alacsonyra, a magyar szén pedig túlságosan magasra van makszimálva. Az ezután Szegedre érkező porosz szén beszerzési ára ugyanis oly nagy ár, hogy a Szegeden megállapított 9 korona 60 filléres makszimális árert nem árusítható, viszont a magyar szénnek közül például a tatái hét koronáért is forgalomba hozható. Hosszas tárgyalások után Balogh Károly kijelentette, hogy a közzétett ármakszimálások az ez időszaki raktaron levő szénmennyiségekre vonatkoznak. Amennyiben a kereskedők igazolják, hogy a porosz szén beszerzési ára az eddigénél nagyobb, hajlandó előterjesztést tenni olyan irányban, hogy a métermázsánkénti ár egy koronával felemeltessék. Ezzel szemben a magyar szén makszimális árát leszállítanák. Kijelentették a szénkereskedők, hogy március végéig, esetleg április közepéig minden Szegedre érkező szénmennyiséget itten árusítják el és azokat nem továbbítják. Viszont Balogh Károly már szerdán sürgőnyleg fordul Szeged szénellátásának érdekében az Országos Közlekedési Hivatalhoz és a Szén Bizottsághoz és kérni fogja különösen a porosz szénnél jóval olcsóbb tatái szenet. A koks és a tűzifa makszimális ára a régi marad.

A Délmagyarország telefonjai

Szerkesztőség 305.
Kiadóhivatal 81.

A képviselőház ülése.

(Budapesti tudósítók telefonjelentése.)

A képviselőház keddi ülésén folytatta a miniszterelnöki jelentés tárgyalását. A munkapárt és az ellenzék részéről is többen szóltak fel és főleg a gazdasági aktuális kérdéseket vitatták. Az ülés lefolyásáról az alábbi részletes tudósításban számolunk be:

A képviselőház ülését délután félnegykor nyitotta meg Szász Károly alelnök. A miniszterelnöki jelentést tárgyalták a kivételes hatalom kiegészítéséről. Beliczay Géza munkapárti képviselő volt az első felszólaló. A kormány kivételes intézkedéseit helyesli. Sajnos azonban, hogy több intézkedés nem vált be, aminek az oka a közönség fegyelmezetlenségében rejlik. Miután az állattenyésztésben visszaesés nem állott be, szerinte a hustalan napokat meg lehetne szüntetni. A jelentést tudomásul veszi.

Botlik István a közlekedés miniszteréről beszél. Ugyanilyen állapotok vannak a termelés terén is. Németországból 500 vetőgépet lehetett volna behozni, de a kormány pénzügyi okokból visszautasította az ajánlatot. Kifogásolja, hogy a kormány a háború alatt politikai ellenfeleit nem részesítette a hatalomban. Mikor szóváltotta, hogy a földművelésügyi miniszter nincsen jelen az ülésen, nagy lármát keletkezett az ellenzéken. Soha sincs itt — kiáltották, — még az államtitkárja sem.

Botlik beszéde további folyamán a központokat támadja. Ételolajat akartak Törökországból beszerezni, de a miniszter a zsir-központ előterjesztésére nem engedélyezte. A jelentést nem veszi tudomásul.

Iklódi Szabó János munkapárti képviselő a dunai hajózás jövő szerepéről beszél. Sulináig hajózhatóvá kell tenni a Dunát, mert ezáltal összeköthetjük a Balkánt Európa szívével.

Órgróf Pallavicini György szóváteszi, hogy multkor beszédében, amikor a sertések rekvirálását sürgette, kijelentette a miniszterelnök, hogy ez a 20-ik század legmerészebb gondolata. És ugyanazon a napon megjelent az első sertésrekviráló rendelet. A miniszterelnök tehát nem ismerte a saját rendeletét. A gazdasági téren tényleg bekövetkezett az a nyomorúság, amelyet minden gazda előre látott. Rátért ezután Erdély evakuálására. Tiszát tartja a szerencsétlenség okozójának. A jelentést nem veszi tudomásul.

Báró Ghillány Imre földművelési miniszter azt válaszolja Botliknak, hogy az ételzsir behozatalát Törökországból azért nem engedélyezte, mert Németországból és Bulgáriából olcsóbban kaphatunk. Pallavicininek a sertésrekvirálásra vonatkozólag azt válaszolja, hogy a hadseregnek szüksége volt zsirra. Egyszerre nem lehetett rekquirálni, hanem a hadsereg részére a szükséglet szerint fokozatosan rekquiráltak.

Ezután Rakovszky Iván szólalt fel. Védi a kormány háborús politikáját. Kijelenti, hogy a háború időtartamának megítélésében nemcsak a kormány, hanem a német császár és a világ is tévedett. A választójogot lassan öltö méregnek mondja. Magasztalja Tiszát, aki megtestesítője a monarchia

harckészségének. Távozása, melyet az ellenzék követel, nagy csapás lenne nemcsak a monarchiára, hanem a központi hatalmakra is.

Az elnök a vitát ezután megszakította. Felolvasták a bejegyzett interpellációkat. Szmracsányi György arról fog interpellálni, hogy miért nem lehet betekinteni az anyakönyvekbe. Szentiványi Árpád a gömöri főispán ügyében fog interpellálni. Az ülés negyedtízkor véget ért.

Nagyszámu ellenséges hajó elsüllyesztése a Földközi-tengeren.

Berlin, február 20. A Wolff-ügynökség jelenti: A Földközi-tenger tiltott területén a legutóbbi napokban buvárhajók nagyszámu értékes ellenséges hajót elsüllyesztettek, köztük egy zsufolt, nagy olasz csapatszallító gőzöst, két felfegyverzett gőzöst 3000, illetve 4500 tonnátartalommal, amelyek szalonkii rendeltetéssel fontos rakományt vittek, az Oceania nevű 4217 bruttotonnás gőzöst, a Mont Ventoux nevű 3233 bruttotonnás gőzöst és az Aphrodite nevű 600 bruttotonnás francia vitorlást, amely 735 tonna vasat vitt Olaszországba.

Német repülők sikeres támadása Osel sziget ellen.

Berlin, február 20. A Wolff-ügynökség a következő hivatalos jelentést közli:

Tengerészeti repülőgépeink egyike e hónap 18-án robbantó és gyújtó bombával megtámadta az Osel szigetén levő Arensburg kikötőjét és katonai telepeit. Jó eredményt figyelt meg. Az ellenség elhárító tüzeltése hatástalan maradt.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

Norvégia-Amerika közt megszűnt a személyszállítás.

Krisztiania, február 20. A Norska Amerika Linkien beszünteti a további személyszállító járatokat, mert Halifax átkutatósi helyé valló minősítése még nem végleges. (M. T. I.)

Kevés az ércpénz Franciaországban

Bern, február 20. A Temps az új költségvetésről megjegyzi, sajnálatos, hogy a kiadások egyre növekednek. Ennek legfőbb oka az általános drágulás. Arra kell törekedni, hogy a kincstári jegyek és más papírosok kiadását lehetőleg mérsékeljék. A kormány adópolitikája jelenleg abban fejeződik ki, hogy lehetőleg sok pénzt igyekeznek szerezni az adófizetőket a lehető legnagyobb teherrel sújtja. A Rappel jelentése szerint egész Franciaország szűkében van ércpénznek, amin segíteni kell, mivel nagyon meggátolja az egész forgalmat. A kormánynak intézkednie kell, hogy az ércpénz, amelyet elrejtettek, ismét forgalomba jusson.

A többtermelés kérdéséhez.

II.

Tudjuk, hogy egy talajnemnek sincs annyira szüksége a humusra, mint a homoknak, ezt pedig műtrágyával fokozni nem lehet; de meg másrészt a műtrágya gazdaságos hatásához, bizonyos mennyiségű csapadék s annak bizonyos időre való elosztása szükséges, ami homokterületünk klímájánál ritkán fordul elő. A műtrágya első feladatának, hogy a növényt üdén, buján felnevelje a virágzásig, sokszor megfelelhet a tavaszi — elég kedvező — csapadékok folytán, de midőn a magképzés ideje elkövetkezik, legtöbbször csapadék nélküli az idő, a levegő pedig annyira száraz, hogy a különben igen nagy térfogatú bujább növény az Alföldön az állandó szelek által fokozott elpárologtatást pótolni kellő mértékben nem tudván, a szemképződés megakad s a gazda legszebb reményei hervadnak el. Más hátránya a műtrágyának, hogy gazdaságos hatása, csak a talajban pótlandó anyagok körültekintő, tudományos vagy gyakorlati megállapítása után alkalmazható. Tény ugyan, hogy a legtöbbszór ajánlott nitrogén, foszfor és káli-trágyának együttes alkalmazásával eredmény érhető el, de ha a kérdéses talajnak a három közül egyre vagy kettőre szüksége nincs, haszontalan tulkiadással terheli a termésreményt, ha pedig egyet vagy kettőt elhagyunk belőle, talán ép azt mellőztük, melyre a talajnak égető szüksége lett volna.

Addig, amíg a műtrágyázás terén a gazdaságban gondos kísérletezések nem történnek, homokon csak az istállótrágyázással és zöldgúgarolással érhetünk el biztosabb eredményeket. Ehhez pedig szükséges bizonyos állattállomány eltartásának biztosítása. Homokon eddig jól bevált mesterséges takarmány a lucerna (*Medicago sativa*), ez tápanyagokban gazdag s elég bő termést ad, de megtelepítése igen költséges, jókarban tartása csak trágyázással biztosítható. Tehát előnyei mellett két hátránya van; telepítése sokba kerül és trágyát von el a kenyérmagvaktól. Másik mesterséges takarmány a kukoricaszár (misling), mely több figyelmet érdemelne az eddiginél; zabosbüköny, mely jobb fekete homoktalajokon megterem ugyan, de előttem ismeretlen okokból nem igen vetik; ellenben a vöröslóhere és biborhere nálunk nem termelhető. Baltacin, szösös-büköny, vadon ugyan fordul elő kisebb mennyiségben, mesterségesen termelve azonban Szegeden nem láttam. Tekintve, hogy vadon is előfordul, nagyon érdemes volna vele kísérletezni.

Igen kiváló és hízagot pótló takarmány volna a nyulszapuka (*Anthyllis vulneraria*), mely homoki növény vadfaja nálunk is előfordul, más vidéken pedig régi takarmánypótló és talajjavító. Nemeskéri Kiss Pál gödi homokbirtokán régidőtől fogva nagy sikerrel termelik. Igen jó előveteménye a rozs-nak. A nyulszapuka március hó elején vethető el a rozsvetés közé, tehát még a szántási előmunkálat is elesik. A rozs lekasálása után kezd jobban fejlődni, úgy, hogy jó körülmények között augusztus végén a marha naponként egy pár órára ráhajtható. Huzamosabb ideig már azért sem legeltethető, mert a friss marhavizelettől kipállik. A következő évben kaszálandó, midőn teljes virágjában van; holdankint igen gyenge homokon 14 mázsa elsőrendű marhatakmányt vágattam saját kis bérletemen. Nagy előnye olcsó előállításával, hogy a talajt kitűnően javítja, melyhez azonban szükséges 3—4-szeri vetése. Ha tehát a homoki gazda szántóföldjének csak 10%-át ezen takarmánnyal beveti, nemcsak trágyázás nélkül kap igen jó marhatakmányt, hanem ezen részlet a trágyázási turnusból kivonható, vagyis ezen takarmány által megérettetés folytán nyújtott trágya, szántóföldjé-

nek 10%-kal kevesebb részén használható fel. Fenti előnyök folytán nem ajánlhatom eléggé a nyulszapuka termelését a homoki kisgazdáknak. Igen kívánatos volna emellett az *Astragalus onobrichis*, *Medicago falcata*, *Melilotus officinalis* vadon igen nagy mértékben termő s talajjavító vadtakarmányféléknek mesterséges tenyésztésével kísérletezni. Utóbbi növény mint elsőrendű mézelő is figyelmet érdemel a gazdaságban s esetleg a csillagfürt mellett zöldgúgar céljából is számba jöhetne. A szegedi homoki gazdának, hogy takarmányon kívül mit és mennyit termeljen, nem kell mondani, mert előbbit előírja földjének s a klímának általa igen jól ismert tulajdonsága, utóbbit a nála szintén tapasztalható azon körülmétekintés, hogy a keresletet elég jól tudja saját hasznára kiaknázni.

Aki tanításával, utmutatásával rá tudja venni a gazdát, hogy gyümölcsfájára kösse ki a hernyófogó tekercset, nézetem szerint többet tett a jövedelmező többtermelés érdekében, mint aki elméleti, végrenem-hajtható rendelkezésekkel kötné meg a gazda kezét. Ugyanis sehol egy rendeletnek végrehajtása oly akadályokba nem ütközik, mint az ellenőrködő közegektől oly nagy távolságban lévő, szétszórta gazdaságokban, amelyek Szeged város gazdaságának zömét alkotják. Részben ezért is nem vagyok barátja a szerződésekben lefektetett tulsók és aprólékos, a gazdálkodás részletes kivitelét előző korlátozó intézkedéseknek. A trágyaszükséglet előállításán kívül igen fontos feladat a gépeknek és más gyakorlati eszközöknek, illetve ezek előnyös munkájának megismertetése és gyakorlatba vétele. Hálás és érdemes munka volna a szegedi tanyai gazdasági állapotnak részletes leírása mert nemcsak dícsőségére válnék Szegednek, de sokat lehetne belőle tanulni is.

Kiss Ferenc.

A tengeralattjárók kiméletlen harcának eredménye

Berlin, február 20. Mint illetékes helyen mondják, berlini mértékadó körökben fölörte meg vannak elégedve a tengeralattjáró nászd háboru hatásával. Amennyire a tengeralattjáró naszádok pusztításait eddig át lehet tekinteni, a sikerek sokkal nagyobbak, semmint remélték. Pedig a kifutott tengeralattjáró hajók legnagyobb része még nem tért vissza és nem adott hírt eredményeiről.

Gardiñer angol tengerészeti szakértő a minap ezt írta a Daily News-ba:

32.000 tonna hajóvesztés — hír szerint egy napi munkája a német tengeralattjáró flottának. Mivel az angol hajók 60 százaléka ez idő szerint kizárólag katonai célokra szolgál, a többi 40 százaléknak nagy része pedig megsemmisült, tehát 32000 tonna hajótérvesztés nagyon súlyos és ahhoz még értékes hajórakomány is járul. Nem azért mondom mindezt, mintha rémitgetni akarnék, de kötelességem rámutatni felkészültségünk sebezhető pontjára. Németország minden erejével arra törekszik, hogy elérje célját. Órával kezében számolgatja és mérlegeli győzelmének lehetőségeit.

A Manchester Guardian írja: Német lapok azt állítják, hogy a német tengeralattjáró naszádok egy hónap leforgása alatt egy millió hajótonnát képesek elpusztítani.

A párisi Temps és egyes olasz ujságok cikkeiből hasonló rémület olvasható ki.

HIREK

0000

A mai,

rendeletekkel és újabb rendeletekkel súlyosított szomorú életünk kulisszái mögött lepergő események tengerében furcsa és szívet vidítóan derűs események is akadnak néha-nap. Igaz, hogy kevesebb számban, mint az ellenkezője, elenyészően kevesebb számban, de mégis csak akad. Ezeknek az eseteknek szereplői nagyjából a jó és engedelmes népek és jámbor polgároknak három év óta erősen megritkult soraiból kerülnek ki, a központjuk pedig valamelyik szigorú rendelet, amely valamiképpen elháríthatatlanul ellentétbe kerül az egyéni érdekekkel. Azokkal az egyéni érdekekkel, amelyeket a fentjelzett jó és engedelmes nép, vagy jámbor polgárságnak valamelyik tagja semmiképpen nem tud befolyásolni, megmásítani. A megijedt ember próbál menekülni a kényes és nehéz helyzetből és esetleni, botlani kezd esetlenül, mint a szellemes francia bohózatok könnyekig neveltető figurái. És az esemény már le is pergett, el is múlt felőlünk; csak a derűje maradt hátra. Áldott derűje, amely egyedüli vigaszunk a bánattal teli időben. És az esemény maga, amelyben egyszer majd csudálkozva eszmél a jövő fia erre a fantasztikusan lázas időre.

Egy ezek közül a karakterisztikusan vidám esetek közül: A múlt év decemberében a gázgyár tudvalevőleg bizonyos korlátozásokat léptetett életbe a tanácssal egyetértve a villany- és gázfogyasztás terén. Ezek a korlátozások ma is érvényben vannak. Azóta a gázgyár tömegével kapja a különböző leveleket, amelyekben kibuvók után kutatnak azok, akiknek viszonyai nem tudnak ehhez a korlátozáshoz is hozzáidomulni. Ezek közül a levelek közül való az alábbi pár soros írás, amelyet Pongrácz Albert gázgyári igazgató kapott pár nappal ezelőtt:

Van szerencsém szíves tudomására hozni, hogy folyó hó 2-án gyermeket szültem, éjjel tudniillik és így a villanyfogyasztást egész éjjel igénybe kellett vennem, ugyisintén az ezt követő napokon, sőt heteken keresztül. Ha esetleg több villanyt fogyasztottam, mint szabad lett volna, úgy ezt a nálam bekövetkezett gyerekszülésnek kérem tulajdonítani és engem az esetleges büntetés alól kérem fölmenteni.

Szíves jóakarátát kérve maradtam kiváló tisztelettel: (Aláírás.)

Nem furcsa időket élünk, ha már azért is elnézést kell kérnünk, hogy gyermeket hoztunk a világra? Hogy fogja megérteni ezt a jövő fia? A történelmi igazság kedvéért még meg kell jegyeznünk, a derék nő aki új honpolgárral ajándékozta meg a városunkat, nem fizetett bírságot. Az új honpolgárokat még ilyen szigorú időben is szívesen fogadjuk villanyfényvel. Most inkább, mint valaha.

— Időjárás. Fagypont körüli hőmérséklet és helyenkint csapadék várható.

PROGNÓZIS: Fagypont körüli hőmérséklet, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 2.5 fok Celsius.

— **Szurmay Sándor az új honvédelmi miniszter.** Bécsből jelentik a *Bud. Tud.-nak*: A király ma kinevezte Surmay Sándor altábornagyot magyar honvédelmi miniszterre. Az eskütétel délután félnégykor volt a Hofburgban. Ez volt Károly király uralkodása alatt az első eset, hogy magyar funkcionárius esküt tett. Az ünnepélyes aktusnál Tisza miniszterelnök és mint zászlósúr Festetics Taszilló herceg működtek közre. Utána a király kihallgatáson fogadta Surmay minisztert. Gróf Tisza István miniszterelnök az éjjel haza utazott.

— **Kinevezések.** A hivatalos lap keddi száma közli, hogy a honvédelmi miniszter dr. Fráter Zoltán 5. honvédelmi miniszterhelyettesként, dr. Csikós Nagy József 5. honvédelmi miniszterhelyettesként tizedest tartalékos bírósági gyakornokokká és dr. Óze Gyula címzetes tizedest az 5. népfőlképzési parancsnokság nyilvántartásában népfőlképzési igazságügyi segédtszolgálat vezetőjévé nevezte ki.

— **Hamvazó szerda.** A szokásos farsangi vigalmak nélkül telt el a harmadik háborús farsang utolsó napja. A híres-nevezetes huszárnapok eddigi szürke és szomorú nap volt, mint a többi. És hamvazó szerda, a nagyböjti időszak kezdete nem jelent változást az életünkben. Folyik minden szürkén, szomorúan tovább. Csak éppen hogy talán többen fognak forró fohászokkal imádkozni hamvazószerda reggelén, hogy a hat hét múltán elkövetkező feltámadási ünnep az emberiség feledhetetlen nagy halottjának, a Béke feltámadásának is ünnepe legyen.

— **A rekvizitációk felülvizsgálása.** Megírtuk, hogy *Ipolyi Kellér Gyula*, a földművelésügyi miniszterium kirendeltségének vezetője hétfőn délután Szegedre érkezett a rekvizitációs eredmények felülvizsgálása végett. *Ipolyi Kellér Gyula* kedden délelőtt átvizsgálta a rekvizitációs iratokat, aminek végeztével elutazott Szegedről.

— **Katonai partia konferenciája Svajcban.** *Budapesti jelentés:* A svajci katonai konferenciára hívták össze az európai parlamentek katolikus pártjainak tagjait. A konferencián az antant-államok katolikusai nem vettek részt. A magyar néppárt képviselőjében gróf *Zichy Aladár* vezetésével *Huszár Károly*, *Gieswein Sándor*, dr. *Ernst Sándor* és dr. *Tury Béla*, az Alkotmány szerkesztője jelentek meg a konferencián. Általában arról volt szó, hogy a jövőben a katolikusok között nemzetközi organizációt létesítsenek, amely az összes katolikus népek politikai, kulturális és szociális közeledését biztosítsa a háború után.

— **Az osztrák miniszterelnök még mindig beteg.** *Bécsből jelentik:* Gróf *Clam-Martini* osztrák miniszterelnök tudvalevőleg beteg. A miniszterelnök influenzában szenved, amely már több mint egy hét óta ágyhoz köti. A miniszterelnök, dacára betegségének, tovább végzi fontos teendőit és kihallgatásokat is tart.

— **Csütörtöktől kezdve ismét korlátozzák a lapok terjedelmét.** *Budapesti jelentés:* A papírhány miatt a rotációs gépen nyomott lapok csütörtöktől kezdve ismét kisebb terjedelemben jelenhetnek meg. A lapok terjedelmének újabb korlátozását az ellenzéki sajtóban megütközéssel tárgyalják és szónak teszik, hogy az osztrák sajtó kedvezőbb helyzetben van. A támadó cikkek azt is hangoztatják, hogy a lapok egyöntetűen abban fognak megállapodni, hogy az

országgyűlésről ne hozzanak tudósítást. *Sümei Vilmos* országgyűlési képviselő sürgős interpellációt jegyzett be a lapok terjedelmének korlátozása ügyében.

— **Az őrlési igazolványok kiadásának megszigorítása.** Baró *Kürthy Lajos*, az Országos Közelelmezési Hivatal elnöke körrendeletet adott ki az őrlési igazolványokra vonatkozólag. E szerint őrlési igazolványt csak a legminimálisabb időre, de legfeljebb három hónapi élelemre elégséges gabonamennyiségre szabad ezentúl kiállítani.

— **A galíciai libák.** Annak idején hírt adtuk, hogy a Galiciából érkező libák közül 2000 darabot szánt a Haditermék külföldi osztálya Szeged közönsége részére. A libák azonban nem érkeztek meg, gágogásukat még mindig Galícia virányain végzik és talán az első hír közreadása óta kövér ludakká fejlődtek. Most újabbán arról értesülünk, hogy a Haditermék külföldi osztálya két hét alatt tudatni fogja a város hatóságával, hogy az országba érkező libák közül hány darab juthat Szegednek. Csak minél több jusszon és minél hamarabb érkezzenek a libák, libuskák, vagy ludak, amelyeknek fontosabb szerep jut most a város közlelmezésében, mint hajdan jutott ama ludaknak, amelyek tudvalevőleg a Capitoliumot mentették meg...

— **Károly király trónralépésének bejelentése a dán és a svéd udvarnak.** *Kopenhágából jelentik:* Gróf *Mensdorff*, akit Károly király és császár trónralépésének notifikálása végett küldtek a dán udvarhoz, tegnap délután résztvett a királyi pár családi déjeunéjén. A királyi pár sokáig elbeszélgetett a nagykövettel. Délután automobilon kirándult gróf *Mensdorff* északi Seelandba és megnézte a királyi kastélyokat. Este ünnepi vacsora volt gróf *Széchenyi* magyar és osztrák követnél, a melyen jelen volt gróf *Csekonics* és gróf *Brockdorff-Ramrau* német követ, *Wittgenstein* herceg és hercegnő, gróf *Wedel* és a diplomáciai testület más tagjai is, továbbá *Scavenius* külügyminiszter a külügyminiszterium több főtisztviselőjével. Gróf *Mensdorff* nagykövet ma délután Stockholmba utazott, hogy Károly király trónralépését a svéd udvarnál is notifikálja.

— **Kürthy báró és a Csongrádmegyei Molnarszövetség.** Az Országos Molnarszövetségnek csongrádmegyei szakosztálya, amely tudvalevőleg vásárnap alakult meg, megalakulásáról táviratban értesítette a miniszterelnökséget, kereskedelemügyi minisztert,

valamint az Országos Közelelmezési Hivatalt. A táviratra kedden válaszolt *Kürthy* báró, az Országos Közelelmezési Hivatal elnöke és értesítette a szakosztályt, hogy a megalakulást örömmel veszi tudomásul és reméli, hogy a szövetségnek ez az új szakosztálya üdvös működést fog kifejteni a magyar közlelmezés ellátása körül.

— **Összeírják az állatállományt.** A földművelésügyi miniszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, amelyben elrendeli az összes magántulajdonban levő állatok összeírását és egyúttal kifejti, hogy a földművelésügyi miniszternek szándékában van üdvös intézkedésekkel a magyar gazdaközönség állományát minél nagyobb mértékben szaporítani. A miniszteri rendelet hangsúlyozza, hogy az összeírás nem szolgál adófizetési célokat, hanem csupán az állattenyésztéssel foglalkozó gazdaközönség érdekében történik. Az összeírásnak március 15-ikéig be kell fejeződni.

— **A lipcsei vásár.** Hivatalosan jelentik, hogy az idei lipcsei vásár március 5-én nyílik meg. A vásárra, amelynek legfontosabb célja a különböző ipari újdonságok bemutatása, már is nagy előkészületek történtek és a rendezőség reméli, hogy a látogatók száma túl fogja haladni a múlt esztendeit, mikor 30.000 kereskedő jelent meg Lipcsében. A látogatók a német kormány részéről az oda és visszautazásnál 50%-os díjkedvezményben részesülnek. Igazolással a lipcsei kereskedelmi és iparkamara látogatási jeggyel szolgál. A vasúti kedvezmény február 27-től bezárólag március 16-ig érvényes. Az utleveleket az illetékes német konzulátusnál kell benyújtani láttaozás végett. A vásárra vonatkozó tájékoztatót kívánatra mindenkinek megküldi a lipcsei kereskedelmi és iparkamara.

— **A városok kongresszusa a közlelmezés javításáért.** Megírtuk, hogy a városok kongresszusa a hó 16-án Budapesten ülést tartott, amelyen dr. *Somogyi Szilveszter* polgármestert elfoglaltsága miatt *Bokor Pál* helyettes-polgármester képviselte. Az ülésen szöbakerültek a közlelmezési ügyek is, azokkal a sérelmekkel, amelyekkel a mai rendszerben találkozhatunk. Ezért a kongresszusi bizottság egyrészt létező bajoknak megfelelő intézkedések által való enyhítése végett, másrészt a jövőre nézve célszerűbb eljárás végett felterjesztést tett a kormányhoz. Azt kéri ugyanis a jövőre nézve, hogy a gabona még a cséplés alatt rekvizitáltassék oly módon, hogy ott nyomban megállapíttassék a termelő által visszatartható rész, a fennmaradó gabonát pedig adják át az illető törvényhatóságoknak, mely utóbbi viszont a saját területére kiszámított mennyiséget visszatartja s mag osztja fel, a felesleget pedig átengedi állami rendelkezésre. Ez esetben az elrejtés ki van zárva, rekvizitálásra nem lesz szükség és a gabona nem vándorol az egész országon át, míg liszt alakjában ismét oda jut, ahonnan kiindult. A zsirellátás biztosítása végett a kormány rekvizitálja az összes takarmányt és idejekorán rendezze a sertéshizlalást. A burgonyával kora tavasszal nagyon szűkében lesz az ország s ezért a korai burgonya elvetését nagyban kell elrendelni, akár kényszer útján is. A friss főzelék termelését is forszírozni, kivitelét pedig eltiltani kell. Végül az ipari cikkek drágulásának s határt kell szabni és a legszükségesebb ruházati cikkekre mézve bizonyos tömegcikkek előállítását elrendelve, ezeket makszimálni kell. Mert ha ismerjük a bőrnek és a talpnak makszimális árát és ha

Mégis

bekövetkezett az, amit tőlünk lehetőleg igyekeztünk elkerülni s amitől szeretnénk volna kedves, hű vevőközönségünket megkímélni. Olyan példátlan módon drágultak

meg

az összes gyártási nyersanyagok, munkabérek, szállítási költségek, hogy csak emberfeletti nehézségekkel tudjuk a Diana-sósorszeszt régi kiváló minőségében és erősségében a közönségnek adni. Nem

lesz

ember, aki nem ismerne e súlyos viszonyokat, s aki ne találja ily körülmények között érthetőnek, sőt jogosnak, hogy a Diana-sósorszesz árat újra kellett szabályoznunk. De ha majd elkövetkezik

a béke

és ismét helyreállanak a háború előtti állapotok, akkor mi is sietni fogunk érvénybejuttatni közönségünk részére azokat az eladási árakat, melyek régebben fennállottak. Ezidőszent a

kis üveg Diana-sósorszesz ára K 1.30
nagy " " " " 3.50
legnagyobb " " " " 7.—

DIANA kereskedelmi r.-t.

Budapest, V., Nádor-utca 6.

meghatározhatjuk a feldolgozási munka árát, akkor a cipőnek az árát is meg lehet határozni. Ha pedig a férfi és női ruházatnál felhasználható szövetekre nézve megállapítunk néhány tömegcikket, akkor nem ütközhetik nehézségbe az ezekből készült ruhák árának megállapítása sem.

— **Ételmezési miniszterium Poroszországban.** Berlinből jelentik: A porosz kormány február 12-iki és 17-iki határozata alapján miniszteriumot létesítenek a népelelmezési ügyeinek intézésére. Dr. Michaelis államtitkárt kinevezték kormánybiztossá.

— **A zene-bizottság ülése.** A zene-bizottság kedden délben fél 12 órakor dr. Gaal Endre kulturtanácsos elnöklésével a városháza tanásterében ülést tartott. A bizottság olyan irányu javaslatot terjeszt a tanács elé, hogy a város sürgősen tárgyalja le a zeneiskola szervezeti szabályrendeletét és a tandíjakat, amelyek aránytalanul olcsóbbak, mint a többi vidéki város zeneiskoláinak tandíjai, emeljék föl, ezzel együtt pedig emeljék föl a zeneiskolai tanárok óradíjait is.

— **„Királyunk imája“ gyűrűk.** Az Országos Hadsegélyező Bizottság igen izléses gyűrűket hozott forgalomba, felejthetetlen emlékü jó királyunk „A király imádkozik“ című közzismert képének dombornyomásával. A gyűrűk, amelyek ezüstből készülnek és 2 koronáért rendelhetők meg a fentnevezett bizottságnál (V., Képviselőház már eddig is tette-mes összeggel gyarapították hadban elesett derék katonáink özvegyeinek és árváinak segélyalapját. A bizottság bizton reméli, hogy most, a midőn nemes királyunk eltávozott az élők sorából, nagyközönségünk még melegebben karolja fel e hazafias vállalkozást, amivel nemcsak a nemes célnak áldoz, de szép emléket szerez meg a fennkölt király arcában is.

Koalíciós kormány Ausztráliában. Melbourneból jelenti a Reuter-ügynökség: Az ausztráliai kormány visszalépett. Hughes miniszterelnök koalíciós kormányt alakított. A kormány újból kijelenti, hogy a nép óhaját, amely a háborúnak a végsőig menő macakassággal való győzelmes befejezésére irányul, teljesíteni fogja.

— **A rendőrfogalmazó és jegyző revo-veres a férje a szegedi tábla előtt.** A múlt évi február hó 18-án történt a bácskai Pincéd községben, hogy Lovassy Ödön községi jegyző borozás közben történt szóváltása után rálőtt Hermanovszky Emil határrendőrségi fogalmazóra, aki hivatalos küldetésben járt Pincédén és Lovassy Ödön vendége volt. Hermanovszky és Lovassy az ebédet követő borozás közben összeszólalkoztak, majd a jelenlevők békítésére újból inni kezdtek. Mikor Hermanovszky távozott, Lovassy kikísérte. A kapu alatt hirtelen revolvert rántott és kétszer rálőtt Hermanovszkyra. Az első lövés csütörtököt mondott, a második lövés a karját érte a határrendőrségi fogalmazónak. A zombori törvényszék a december 2-án tartott főtárgyaláson fölmentette Lovassyt a szándékos emberölés büntetésének kísérlete vádjára alól miután a beszámíthatóságot nem látta beigazoltnak. A szegedi ítélőtábla keddi tárgyalásán helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

— **ÓRA és ÉKSZER javításokat gyorsan, pontosan és olcsón készít FISCHER K. Korzó kávéház mellett.** — Telefon: 1538.

— **Szemináriumi előadás lesz szerdán délután 6 órakor a Feministák Szegedi Egyesületében, Vár-utca 7. sz. alatt.** Előadó: Sós Aladár. Tárgy: A lakás kérdése szociális, higiénikus és művészi szempontból. Az előadás nem tagok is résztvehetnek.

— **Az angol gyarmati konferencia elmarad.** Berlinből jelentik: A Petit Parisien londoni jelentése szerint az angol gyarmatok nagy konferenciáját a kitűzött időben Londonban nem tudják megtartani, még pedig a német tengeralattjáró háború következtében. A konferenciát, amelynek az lett volna a célja, hogy a háború tovább folytatása dolgában fontos határozatokat hozzon, csak egy későbbi időben fogják megtartani.

Tanuljunk idegen nyelveket a Városi nyelviskolában. Telefon 14—11.

Gerard nagykövet koholt kijelentései

Bécs, február 20. Baselből jelentik a Zeitz-nak: A Havas-ügynökség jelenti: Gerard volt berlini amerikai nagykövet a Matin egyik munkatársának állítólag a következő nyilatkozatot tette:

— A német nép vezérei, akik minden-
kiben csalatkoztak, az amerikai népet sem értették meg. Az egész német politika azt a célt tűzte ki maga elé, hogy az embereket s az államokat terrorizálja. Németország azt hitte, hogy Amerika is fél tőle. Nos, most rájött arra, hogy Wilson az elvek embere. Németország nem követhetett el súlyosabb hibát, mint az új tengeralattjáró háború megindítását.

Végül kijelentette Gerard, hogy ebből a kalandból csak a demokratikus ideák kerülhetnek ki győztesen.

(A Wolff-ügynökség néhány nappal ezelőtt, hivatkozással Gerard nagykövetnek egy korábban a Matin-ben tett állítólagos intervjújára, megírta, hogy Gerard elutazása előtt nyomtatékosan hangsúlyozta, miszerint Washingtonban való megérkezése előtt senkinek sem tesz közléseket a helyzetről. Az amerikai újságírók előtt Gerard kijelentette azt is, hogy az esetben, ha Washingtonba érkezése előtt az európai sajtóban nyilatkozatok jelennek meg, amelyeket az ő szájába adnak, azok mind koholtak.)

Briand reggelit adott Gerard tiszteletére

Lugano, február 20. Briand francia miniszterelnök Gerard nagykövet tiszteletére reggelit adott, amelyen résztvett az antant-államok valamennyi követe. Gerard Párisból Madridba utazik, hogy ott Romanones miniszterelnökkel tárgyalásokat folytasson különböző, Spanyolországra háruló feladatokról, különösen pedig az északfranciaországi és a belga lakosság élelmezéséről.

GAZDASÁGI MEGEGYEZÉS A MONARCHIA ÉS NÉMETORSZÁG KÖZÖTT.

München, február 20. Beavatott berlini forrásból a következőkről értesül a Münchener Neueste Nachrichten:

A lapok arról írják, hogy Magyarország és Ausztria közt küszöbön van a kiegyezés megkötése. Ehhez azt a megjegyzést fűzik, hogy közvetlenül a magyar és osztrák kiegyezés tető alá jutása után megfognak indulni a tárgyalások Németországgal a vám- és gazdasági szövetség ügyében.

Ezek a tárgyalások már hosszabb idő óta folyamatban vannak és annak idején tudvalevőleg azért halasztattak el, hogy egyelőre idő maradjon a Duna-monarchia két állama között a kiegyezés megújítására. A kiegyezés megkötését már többször

jelzték. E pillanatban nem lehet tudni, mikorára várható a zeredmény. Nem szorul bővebb bizonyításra, hogy alkalmas időben német részről minden meg fog történni, hogy köztünk és szövetségeseink között létrejöjjön a gazdaságpolitikai megegyezés.

A dumát 27-ikére összehívták

Kopenhága, február 20. A Birsevija Vjedomoshti jelenti: Az orosz kormány a дума összeülését napját végleg február 27-ére tűzte ki. Az összes miniszterek, köztük Protopopov jelen lesznek a megnyitó ülésen, de a legcsekélyebb kormányellenes manifesztációnál elhagyják a termet. A kormány nem tesz programatikus kijelentést, hanem a cár leiratára fog hivatkozni. Az új választás kérdését a дума magatartásától teszik függővé.

Szabad utat kérnek Szaszonov számára

Stockholm, február 20. A Rjecs közlése szerint az orosz külügyminiszter semleges közvetítésével lépéseket szándékozik tenni Németországnál és Ausztria és Magyarországánál, hogy Szaszonov számára Londonba szabad utat szerezzen. A miniszter hivatkozik a gróf Tarnovszki és gróf Bernstorff esetében Anglia részéről adott salvus conductus precedens esetére.

Felelős szerkesztő: Pásztor József.

Kiadótulajdonos: Várnay L.

Szeged - Csongrádi takarékpénztár részvényei

s a kibocsátandó új rész-
vények átvételére jogosító

elővételi jogokat

jutángosan veszek és el-
adok. — Ily részvényekre
olcsó lombardkölcseket
—— folgósítok. ——

Szécsi Ede

bank- és váltóüzlete, Kigó-utca 5.

A „Délmagyarország“ telefonszámai:

81	305	81
interurbán.	szervezőség.	kiadóhivatal.

APRÓHIRDETÉSEK.

Fájós fogára vegyen
mielőbb a híres Leinzinger-féle fogcseppből
Üvege 70 fillérért kapható Leinzinger Gyula
gyógyszertárában Szeged,
Széchenyi-tér. 250

Hajhullás, hajkorpa
gyorsan elmúlik a Leinzinger-féle „Chinaha-
szesz” által. Ára K 1.50
Kapható Leinzinger Gyula
gyógyszertárában Szeged,
Széchenyi-tér. 250

Hajdöszülés ellen
csakis az ártalmatlan Leinzinger-féle „Hajrestorer”
használja. Ára 1 K 50 fill.
Kapható Leinzinger Gyula
gyógyszertárában Szeged,
Széchenyi-tér. 250

Izzad valamely test-
része? Ugy használja a
dr. Leinzinger-féle kpró-
bált szert. Üvege 70 fill-
érért kapható Leinzinger
gyógyszertárában Szeged,
Széchenyi-tér. 250

Gyomor bajosok di-
csérlik a Leinzinger-féle
gyomorcsépp jó hatását.
Üvege 1 koronáért kap-
ható Leinzinger Gyula,
gyógyszertárában Szeged,
Széchenyi-tér. 250

Legjobb hajfestő az
országosan elismert Leinzinger-féle. Ára 4 korona.
Kapható Leinzinger Gyula
gyógyszertárában Szeged,
Széchenyi-tér. 250

Legolcsóbb

világítás kizárólag az
OSRAM izzókör-
tékkel érhető el, egy
próba mindenkit meg-
győz róla. Kapható egyedül **FONYÓ SOMA**
világítási vállalatnál Kölcsey-u. 4. Telefon 165

Szegedi Takaré- és Hitel Részvénytársaság
(Vár-u. 7., I. emelet, főposta mellett)

Szeged-Csongrádi Takarékpénztár
részvényt és elővételi jogot
vesz és elad előnyös áron.

Kölesönöket

tolható kedvező feltételekkel ingatlanokra és értékpapírokra.

Talpalás

Telefon 343. **Cipőáruház** Telefon 343.

Kelemen-utca 12. szám.

TULHALMOZOTT RAKTÁR MIATT

10% árengedményt adunk

az előirt árakból, téli posztó és commode cipőknél.

Egy pár TALPALÁS
első bőrtalpvédőkkel:
1.50 korona !!!

Keller Ármin írógépszaküzlet és
javító műhelye.
Szeged Széchenyi-tér 8. Telefon 363.

rőgépszalag-szénpapír (carbon) és használt
rőgépek állandóan raktáron. Vidéki rendelé-
sek aznap intézettek el. Telefonhívásra azon-
nal jövök.

VESZEK

urasságoktól levetett ruhát,
cipőt, csizmát, és fehér-
neműt, legmagasabb áron.

GROSZMANN GYULA,

Szeged, Róka-utca 6. Telefon 14—18.
Telefonhívásra azonnal jövök.

Meghívás

**A Szegedi Kenderfonógyár Részvény-
társaságnak**

1917. évi március hó 6-án este 7 órakor

Szegeden a társaság iro-
dai helyiségében tartandó

XXVI. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. A mérleg előterjesztése és az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. Az igazgatóság javaslatlété a lefolyt évben elért tiszta nyereség felosztása iránt.
4. A felügyelőbizottság újjáválasztása és tiszteletdíjának megállapítása.

Szeged, 1917. február 18.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 8., 13. és 27. §-ai értelmében felkéretnek a t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, hogy részvényeiket Budapesten Trasser Sándor úrnál (V. Bálvány-utca 16.), vagy Szegeden a gyár irodájában, hol a lefolyt év mérlege és az igazgatóság évi jelentése nyolcz nappal a közgyűlés előtt betekintés végett rendelkezésükre áll, letétbe helyezni szíveskedjenek.

Meghívás

**A Mezőgazdasági Kenderipár
Részvénytársaságnak**

1917. évi március hó 6-án este fél 7 órakor

Szegeden a társaság iro-
dai helyiségében tartandó

I. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. A mérleg előterjesztése és az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. Az igazgatóság javaslatlété a lefolyt évben elért tiszta nyereség felosztása iránt.
4. Egy igazgatósági tag választása.
5. A felügyelőbizottság újjáválasztása és tiszteletdíjának megállapítása.

Szeged, 1917. február 18.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok, 8, 13 és 27. §-ai értelmében felkéretnek a t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, hogy részvényeiket Budapesten Trasser Sándor úrnál (V. Bálvány-utca 16.), vagy Szegeden a gyár irodájában, hol a lefolyt év mérlege és az igazgatóság évi jelentése nyolcz nappal a közgyűlés előtt betekintés végett rendelkezésükre áll, letétbe helyezni szíveskedjenek.